

Kase Erkka

Erikoiskasviviljelijäksi yhteistyöllä -hanke

Pohjanmaan ELY-keskus on myöntänyt hankkeelle rahoitusta Euroopan maaseuturahastosta.

Hankkeen toteutusaika 1.12.2022-30.11.2023.

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Erikoiskasvihankkeen tavoitteita

- Lisätä tietoisuutta erikoiskasviviljelystä
- Lisätä erikoiskasviviljelystä alueella osoittamalla taloudellinen kannattavuus
- Lisätä viljelijöiden välistä yhteistyötä ja saada sitä kautta useampia viljelijöitä mukaan erikoiskasviviljelyyn
- Lisätä kontakteja yritysten ja viljelijöiden välillä
- Edistää ulkomaisten kumppanuuksien löytymistä

Tuloksia Centrian hankkeesta

-

<https://net.centria.fi/hanke/erikoiskasvit/>

Markkinakatsaus

Optimoidaan kuivaus

Uusia uuttomenetelmiä, uutosten säilyvyys, aineiden erottelu

Pakastekuivuri kokeilut

Hankkeiden yhteistilaisuus tulossa 23.8. Halsualla

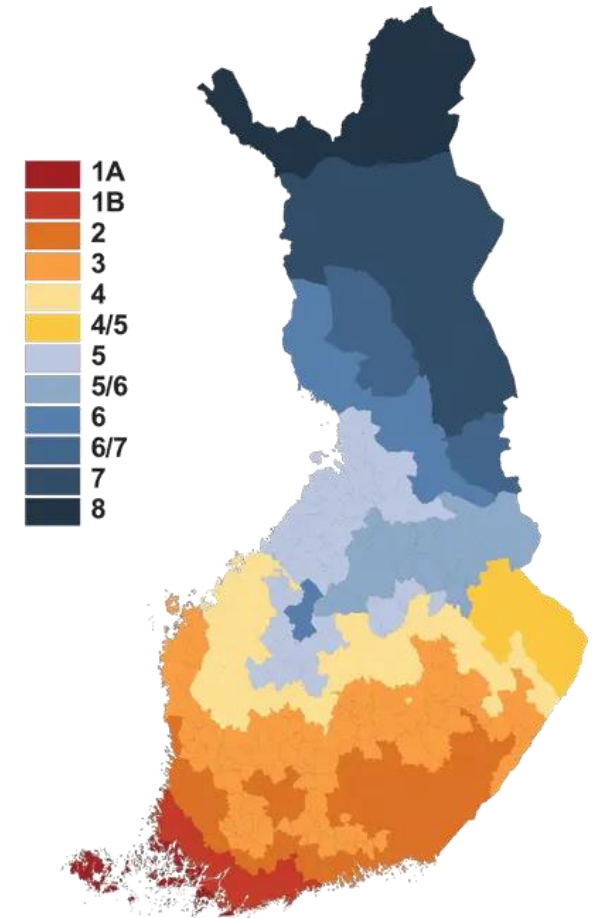

Mitä ovat erikoiskasvit?

- Öljykasveja: rypsi ja rapsi, camelina, öljyhamppu, öljypellava, ja auringonkukka
- Viljakasvien tapaan käytettävät tattari, kvinoa, hirssi
- Proteiinikasvit: herne, härkäpapu ja lupiini
- Maustekasvit kumina ja korianteri
- Kuitukasvina hyödynnettävä kuituhamppu ja pellava
- Rohdos, lisäravinne, luonnonkosmetiikka tai värjäys käytössä olevat kasvit kuten nokkonen, ruusujuuri, maraljuuri, väinönputki, punahattu, kamomillasaunio, kehäkukka, värimorsinko ym....

Mitä erikoiskasveja kannattaa viljellä Kaustisen seutukunnan alueella?

- Seutukuntamme sijaitsee viileällä Suomenselän vedenjakajaseudulla kasvuvyöhykkeillä 5 ja 6.
- Keskitytään erikoiskasveihin jotka menestyvät tällä alueella ja jopa hyötyvät sääolosuhteistamme.
- Potentiaalisia erikoiskasveja joilla olisi kysyntää ja kannattavuutta ovat mm. kumina, kuituhamppu ja ruusujuuri

5 Tasankojen, soiden ja vaarojen vyöhyke, Oulusta Kolille

6 Vedenjakajamailta Lapin porteille, Kemi-Ylitornio-Kuhmo

Kuituhamppu

- Pohjois-Pohjanmaalle kuituhamppua jalostavan tehtaan tekevä Hemka oy tekee viljelysopimuksia alueellamme
- Yritys hoitaa korjuuketjun
- Sopii myös luomuun
- On laskettu kannattavammaksi kuin yleisesti viljelty rehuohra
- Parantaa maan kuntoa
- Ekologinen vaihtoehto, hiilensitojakasvi

Kumina

- Vuoroviljelyssä hyvä kasvi ->
- Sama kalusto kuin viljan viljelyyn
- Työhuippujen tasoittuminen (kylvetään viljan jälkeen, mutta puidaan aikaisemmin)
- Monivuotinen kasvi, perustamisvuosi + max. 2 satovuotta = vähemmän työtunteja ja pienempi konekustannus
- Vaatii vähemmän säilytys tilaa
- Hyvä esikasviarvo
- Käy tukitoimenpiteeksi "pölyttäjien ravintokasvit"
- Erinomainen esikasvi tavanomaiseen viljelyyn
- Paksu juuri kuohkeuttaa maata syvältä (porkkanan sukulainen)
- Ehkäisee maan tiivistymistä
- Typen määrä lisääntyy maan kuohkeudessa
- Parantaa humustasapainoa suuren kasvimassan ansiosta (juuri)
- Katkaisee muiden kasvien tautiketjun

Ruusujuuri

- Ei ole ruusun juuri vaan mehikasveihin lukeutuva rohdoskasvi joka kasvaa luonnonvaraisena mm. Lapissa ja vuoristoseuduilla
- Sitoo vähän pinta-alaa, mutta vaatii pitkän kasvatusajan vähintään 5 vuotta
- Kysyntää tälle rohdoskasvina ja luonnonkosmetiikkaan löytyy ympäri Eurooppaa. Varsinkin kun tuonti Venäjältä on loppunut
- Vaikuttavien aineiden pitoisuudet ovat kasvissa sitä parempia mitä pohjoisempaa kasvi kasvaa
- Hankkeen puitteissa uusia mahdollisia ostajia on jo löydetty Suomen lisäksi mm. Saksasta ja Ranskasta
- Alueelta löytyy valmiit käsittely- ja kuivaustilat ruusujuurelle ja muille vastaaville kasveille **tarvitaan vain lisää viljelijöitä**
- Centrian kanssa tehtävä yhteistyö: heidän erikoiskasvihankeensa ensiarvoisen tärkeä alan kehityksen kannalta alueellemme. Laitteiston, markkinatiedon ja analytiikan kehitystyö.

Nokkonen

- Monipuolinen luonnonkasvi
- Suomessa suurin yritys Ärmätti oy 2,5 ha nokkosta
- Pakastettu ja kuivattu teollisuuteen
- Nokkonen ruuassa, eläinten ruuassa, luonnonkosmetiikassa, lannoitteena, kuituna
- Luomunokkosella olisi kysyntää

Kosteikkoviljely

- Kosteikkoviljely on aktiivista viljelyä märillä tai uudestaan vetetyillä turvemailla
- Kosteikkoviljelyn päätuote on siitä saatavat päästövähennykset kun typpipäästöt ilmakehään vähenevät
- Järviruoko, osmankäämi -> biomassaksi ja rakennusaineeksi
- Pajun viljely <https://www.huomisenmetsa.fi/>
- Lääkekasvit -> kihokki, suopursu
- Suomarjat -> lakka, karpalo, mustamarja-aronia
- Kosteikkoviljelyn kasviopas https://carbonaction.org/wp-content/uploads/2021/02/Kosteikkoviljelyn_kasviopas_2021.pdf

Pakurin viljely

- Sopii huonotuottoisiin koivikkoihin
- KääpäForest ja Suomen Pakuri, yrityksiltä voi ostaa pakuriymppejä ja he lupaavat ostaa sadon. Sadon saa myös myydä muille ostajille.
- Villipakurilla ei suurta kysyntää, yritykset haluavat ostaa testattua pakurikantaa
- Satoa odotettavissa 5-8 vuoden kuluttua, samasta puusta voi kerätä satoa noin 3 kertaa jonka jälkeen puun voi käyttää haloiksi
- Pakurin markkinahinta tällä hetkellä 30-40 €/kg. Yksi ha voi tuottaa 8-10 vuodessa noin 600 kg eli liki 20 000 € - onko tilanne sama 10 vuoden kuluttua? Ymppien hinta? Oma työ/teetetty työ?

Mitä tulossa

- Tilaisuuksia viljelijöille seutukunnan kunnissa
- Pellonpiennarpäivä kuituhampun ja ruusujuuren osalta
- Esillä messuilla ym. tapahtumissa
- Katetuottolaskelmien tuottaminen
- Yhteistyön syventäminen jatkojalostajien kanssa
- Onko sinulla mielessä erikoiskasvi jonka viljelyn kannattavuutta haluaisit selvittää?

Otahan yhteyttä

Jenni Kentala

Projektipäällikkö

Kase Erkkä – Erikoiskasviviljelijäksi yhteistyöllä -hanke

jenni.kentala@kaustisenseutukunta.fi

040 5568 788